

Тема № 2.
Довірче управління
фінансовими активами

План лекції

1. Сутність фінансових послуг з довірчого управління.
2. Суб'єкти довірчого управління. Предмет довірчого управління.
3. Види послуг з довірчого управління активами.
4. Довірчі товариства як форма небанківських кредитних інститутів.

Опорні поняття: довірче управління, трастові послуги, довірче товариство

Інформаційні джерела:

- *Законодавчі та нормативні акти:*

Про довірче управління фінансовими активами: проект Закону України № 2167 від 05. 03. 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF1O700I.html

Про довірчі товариства : Декрет Кабінету Міністрів України від 17 березня 1993 р. № 23–93 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/23-93>

Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

- *Основна та допоміжна література:*

Ринок фінансових послуг: Навч. посіб. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К. : Знання, 2010. – 532 с.

Сич Є.М. Ринок фінансових послуг : навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2013. – 428 с.

Зачосова Н. В. Механізм довірчого управління фінансовими активами: сучасні загрози ефективності, напрямки оптимізації / Наталія Володимирівна Зачосова, Анна Михайлівна Шевченко // Економічний аналіз : зб. наук. праць / ТНЕУ; редкол. : С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ «Економічна думка», 2013. – Том 14. – №1. – С. 71-79.

1. Сутність фінансових послуг з довірчого управління.

Під довірчим управлінням активами слід розуміти фінансову послугу, що надається професійними учасниками фінансового ринку і полягає в забезпеченні ефективного користування і розпорядження активами через інвестування їх на фінансовому ринку за кошти та в інтересах їх власників, з метою отримання прибутку або одержання інших доходів і переваг.

Довірче управління фінансовими активами здійснюється у сім етапів:

визначення цілей інвестора та ступеня готовності до ризику при інвестуванні на ринку цінних паперів;

вибір конкретних продуктів довірчого управління;

узгодження існуючих умов і укладання договору довірчого управління;

відкриття рахунків довірчого управління та передача активів;

управління активами клієнта;

надання періодичної звітності та інформаційна підтримка клієнта;

взаєморозрахунок та повернення активів.

2. Суб'єкти довірчого управління. Предмет довірчого управління.

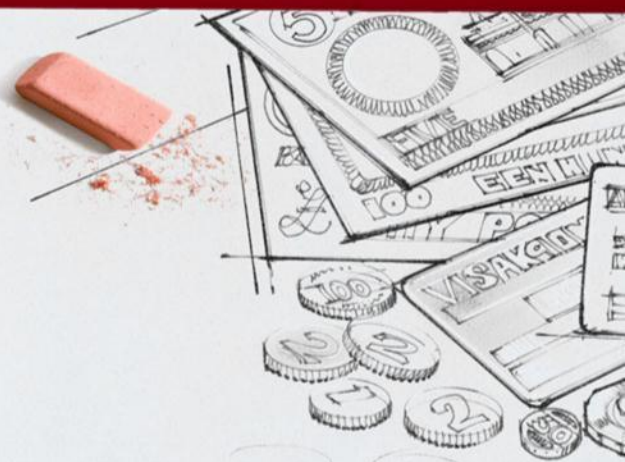
Суб'єктами довірчого управління є довірителі, довірені особи та вигодонабувачі.

✓ *Довіритель* — фізична або юридична особа — власник майна, а в окремих випадках, передбачених Цивільним кодексом України, — опікуни, піклувальники, орган опіки та піклування.

✓ *Довірена особа* — компанія з довірчого управління — небанківська фінансова установа або банк, які здійснюють довірче управління. Довірена особа не може бути довірителем щодо переданого їй у довірче управління майна.

✓ *Вигодонабувач* — довіритель або інша зазначена в довірчому договорі особа, крім довірених осіб.

Предметом довірчого управління можуть бути фінансові активи, рухоме та нерухоме майно виробничого і невиробничого характеру, а також майнові права.

Майно, передане в довірче управління, підлягає поверненню довірителю після закінчення дії довірчого договору без зміни форми такого майна.

3. Види послуг з довірчого управління активами.

Надання послуг з довірчого управління здійснюється шляхом виконання таких фінансових операцій:

- формування інвестиційного портфеля та управління активами інвестора, розміщеними в довірче управління, на його замовлення;
 - отримання платежів за дорученням клієнта, наприклад, процентів, дивідендів, орендних платежів тощо;
 - укладання договорів на брокерське обслуговування, купівля-продаж цінних паперів від імені та за дорученням клієнта, проведення розрахунків з покупцями та продавцями;
 - зберігання цінних паперів;
 - виконання заявок клієнта на пошук контрагента з договорів або цінних паперів, податкове планування, пошук і придбання нерухомості, антикваріату, постійне інформування клієнта про стан ринку цінних паперів;
 - формування інвестиційної стратегії з урахуванням побажань клієнта, диверсифікація структури активів на основі використання різних інвестиційних інструментів;
 - створення окремих фондів компанії та управління ними тощо.
-

Довірче управління майном та фінансовими активами може здійснюватися в трьох формах.

- *Повне довірче управління* передбачає вчинення довіреною особою дій щодо предмета довірчого управління самостійно в межах, визначених довірчим договором, з обов'язковим повідомленням довірителя про кожну здійснену дію.
- *Довірче управління за узгодженням* — вчинення дій щодо предмета довірчого управління за умови обов'язкового попереднього узгодження з довірителем кожної вчиненої довіреною особою дії.
- *Довірче управління за наказом* передбачає вчинення довіреною особою дій щодо предмета довірчого управління лише за умови видання довірителем наказу у формі та порядку, передбачених довірчим договором.

4. Довірчі товариства як форма небанківських кредитних інститутів.

Довірче товариство - товариство з додатковою відповідальністю, яке здійснює представницьку діяльність відповідно до договору, укладеного з довірцями майна щодо реалізації їх прав власників. Майном довірителя є кошти, цінні папери та документи, які засвідчують право власності довірителя.

- **Довіритель (принципал)** — фізична, або юридична особа, яка є власником капіталу і передає його в управління довірчій особі (управляючому, або менеджеру) для його використання на певних умовах.
- **Довірена особа** — фізична або юридична особа, яка на певних, зазначених в угоді, умовах бере в управління майно довірителя.
- **Бенефіціар** — третя особа, на користь якої здійснюється управління майном, якщо довіритель приймає таке рішення.

Семінарське заняття

Тема 2. Довірче управління фінансовими активами

1. Економічна та правова основа довірчих операцій.
2. Процес довірчого управління фінансовими активами.
3. Операції довіреної особи з предметом довірчого управління.
4. Діяльність довірчих товариств на ринку фінансових послуг.

Питання, які виносяться на самостійне вивчення:

1. Правові та організаційні основи провадження професійної діяльності з довірчого управління.
2. Права та обов'язки довірителя. Права, обов'язки та відповідальність довіреної особи.
3. Оцінка результатів діяльності довірчих товариств.
4. Регулювання та контроль діяльності з довірчого управління фінансовими активами.

